

Kulturhistoriske interesser på Holmegårdsskolen

Bilag til august møderækken 2015, til projekt 3344,
Udbygning af Holmegårdsskolen

NOTAT

Notatet omfatter følgende 5 emner:

1. Forstads museets vurdering af Holmegårdsskolens eventuelle kulturhistoriske interesser/værdier
2. Holmegårdsskolens kulturhistoriske værdier jf. Kommuneatlas
3. Ejendomsafdelingen vurdering af Holmegårdsskolen iht. Forstads museets svar
4. Kommunens rolle som varetager af Danmarks kulturarv
5. SAVE registrering, hvad er det, - hvem udarbejder det, - og hvor lang tid tager det?

MULTIHUSET

Kultur, Miljø & Vækst
Ejendomsafdelingen
Akademisk medarbejder:
Anne Bodil Pallesen

Dato: 4. august 2015/apq

1. Forstads museet vurdering af Holmegårdsskolens eventuelle kulturhistoriske interesser/værdier

Ejendomsafdelingen har i forbindelse med udarbejdelsen af mødesagen henvendt sig til Forstads museet for museets vurdering af ejendommens eventuelle kulturhistoriske interesser/værdier. Ejendomsafdelingen har fået følgende svar fra Forstads museets chef, Poul Sverrild.

"Vi har foreløbigt kikket på Holmegårdsskolens bygningshistorie og kulturarvsværdi ud fra de kilder museet umiddelbart har adgang til, men uden besigtigelse af bygningskomplekset. Bygningsmassen er stærkt sammensat og blevet til over en længere byggeperiode fra første faser beskedne byskole, som blev indviet i 1940 som den tredje af de i alt tre skoler, man dengang forventede i Hvidovre. Den oprindelige arkitektur er gedigen uden at rumme særlige træk, og først med etappen fra den tidlige efterkrigstid, hvor den vestvendte facade med det store glasparti blev til, fik skolen sit særlige udtryk.

Aulaen, som kom til i denne tilbygningsfase, er den første af sin slags i Hvidovre, og rummer en central del af skolens immaterielle kulturarvsværdi i kraft af stiftelsen af partiet SF på stedet. En anden immateriel kulturarvsværdi ligger i skolens funktion som samlingssted for modstandsbevægelsen i Hvidovre under Besættelsen, hvor der blandt andet blev afholdt skydeøvelser i kælderen under dække af støjende teaterforestillinger i gymnastiksalen.

Arkitektonisk er der særlig grund til at være opmærksom på biblioteksbygningen, som ved sin opførelse var nyskabende og vakte interesse på nationalt niveau og blev hædrende omtalt i 'Bogens Verden'. Bygningen blev tegnet af arkitekt Ole Sørensen KAB og Stadsarkitektens Kontor.

Vi har ikke forholdt os til eventuel indvendig udsmykning på skolen.

Som helhed udtrykker skolebygningen en monumentalitet i forhold til det omgivende parcel- og rækkehusområde og har også i kraft af det en miljømæssig betydning for kvarteret.

Vi vil anbefale, at der gennemføres en SAVE-registrering af bygningskomplekset forud for beslutning om væsentlige bygningsforandringer."

2. Holmegårdsskolens kulturhistoriske værdier ift. Kommuneatlas

Ejendomsafdelingen kan informere om, at Hvidovre Kommuneatlas, Byer og

Bygninger 2000, indeholder en registrering og kortlægning af de arkitektoniske og kulturhistoriske værdier i kommunen. Formålet med kommuneatlasset er at give politikere og planlæggere et grundlag for at foretage beslutninger omkring bevaringsværdighed / nybyggeri. I atlasset er der ikke registreret bevaringsværdige forhold på Holmegårdsskolen.

Kommuneatlasset er udarbejdet af Skov- og Naturstyrelsen i samarbejde med Hvidovre Kommune. Poul Sverrild har været med i følgegruppen under udarbejdelse af samme.

3. Ejendomsafdelingen vurdering af Holmegårdsskolen iht. Forstadmuseets svar

Ejendomsafdelingens arkitekter vurderer, at Holmegårdsskolen er en bygning, der ikke har et særligt arkitektonisk udtryk. Det er en fin gedigen skolebygning, som man skal respekterer ved til- og ombygninger.

Med hensyn til biblioteksbygningens arkitektoniske værdi er det Ejendomsafdelingens arkitekters vurdering, at den er begrænset. Det er set med arkitektoniske briller en fin og velproportioneret bygning, men den er ikke arkitektonisk eller byggeteknisk enestående. Derudover fremstår bygningen i dag meget misligholdt og nedslidt. Ejendomsafdelingen har ikke umiddelbart kendskab til nogen arkitektonisk faglig omtale af bygningens værdi i relevante faglige medier eller på nettet. KAB og Stadsarkitektens kontor har tegnet og opført rigtig mange byggerier, i meget forskellig arkitektonisk kvalitet, og det vurderes således ikke i sig selv at være en arkitektonisk kvalitet at bygningen er opført og tegnet af KAB / Stadsarkitektens kontor.

Forholdene omkring SF's stiftelse og modstandsbevægelsens ophold på skolen, er **immaterielle** kulturarvsværdier, som ikke kan kobles til specifikke rum og/eller bygninger.

4. Kommunens rolle som varetager af Danmarks kulturarv

Kommunerne skal sikre kulturarven i den fysiske planlægning. Kommunen beslutter selv registreringens behov og omfang.

Efter kommunalreformen (2007) fik kommunerne overdraget rollen som den største varetager af kulturarven i Danmark. Kommuneplanlægningen fik dermed styrket sin betydning for kulturarven, fordi en kommuneplan skal indeholde retningslinjer og en redegørelse, der sikrer de kulturhistoriske bevaringsværdier.

Bevaringsværdierne kan både være enkelt elementer og bygninger – fra monumenter til de mere ydmyge spor - og helheder, de såkaldte kulturmiljøer.

Kommunen har således ansvar for registrering af bevaringsværdige bygninger, industri- og andre typer anlæg og miljøer, der kan have kulturhistoriske interesser.

Det mest benyttede værktøj til registrering af de kulturhistoriske bevaringsværdier er SAVE registreringen.

5. SAVE registrering, hvad er det, - hvem udarbejder dem, - og hvor lang tid tager det?

SAVE er en sammenskrivning af "Survey of Architectural Values in the

Environment" (= Kortlægning af arkitektoniske værdier i miljøet)._Metoden bygger på en vurdering af fem forskellige forhold ved en bygning:

Arkitektonisk værdi
Kulturhistorisk værdi
Miljømæssig værdi
Originalitet
Tilstand

Vurderingen af bevaringsværdien bygger på et helhedsindtryk af bygningens kvalitet og tilstand. Som hovedregel vil den arkitektoniske og den kulturhistoriske værdi dog veje tungest. På en skala fra 1-9 regnes karaktererne 1-3 for en høj værdi, 4-6 for middel værdi og 7-9 for lav værdi.

Bevaringsværdien hænger sammen med bygningens arkitektur og historie:

Er bygningen et godt eksempel på periodens arkitektur eller på en særlig byggeskik?

Er bygningstypen eller bygningsformen sjælden?

Har bygningen dannet forbillede for andre bygninger?

Står bygningen intakt?

Er udskiftninger og ombygninger tilpasset bygningens udtryk?

Er bygningen betydningsfuld i gadebilledet eller i landskabet?

Bygninger med den højeste værdi 1 vil som oftest være fredede bygninger eller folkekirker. Særligt værdifulde bygninger kan dog godt have bevaringsværdi 1 uden at være fredede.

Bygningerne med værdierne 2-4 er de bygninger, som i kraft af deres arkitektur, kulturhistorie og håndværksmæssige udførelse er fremtrædende eksempler inden for deres slags.

Bygninger med bevaringsværdierne 5-6 er jævne, pæne bygninger, hvor utilpassede udskiftninger og ombygninger trækker ned i karakteren.

Bygninger med bevaringsværdierne 7-9 er ofte bygninger uden arkitektonisk udtryk eller uden historisk betydning. Det kan også være bygninger, som er så ombyggede, eller som har så mange udskiftninger, at de har mistet deres oprindelighed.

Når der senere sker ændringer med bygningen, kan karaktererne ændre sig, og der bliver muligvis behov for at korrigere bevaringsværdien. En bygning kan ved en god tilbageføring eller renovering opnå en højere karakter end ved den oprindelige vurdering.

Bevaringsværdien siger ikke noget om husets brugsværdi.

SAVE registreringen initieres af kommunen.

Den konkrete fysiske og tekniske registrering kan kommunen vælge selv at foretage, eller den kan få hjælp fra eksterne rådgivere og konsulenter, arkitekter, museer eller andre fagligt kompetente partnere.

SAVE tidsramme

Tidsrammen for en SAVE registrering afhænger af kommunens ambitioner, afsatte ressourcer samt registreringens omfang og detaljeringsgrad.